

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ КРИЗИ І ТРАВМИ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	053 «Психологія»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Біла Церква-2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологія кризи і травми» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету за спеціальністю 053 «Психологія», перший рівень вищої освіти / Укладач О.П. Хомчук. Біла Церква: БНАУ, 2025. 17 с.

Розробник: О. П. Хомчук, канд. психол. наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та здоров'я людини (протокол № 1 від 13.08.2025 р.)

В. о. завідувача кафедри психології
та здоров'я людини

Олена ХОМЧУК

Гарант ОП

Олена ХОМЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 01 від 26.08.2025 р.)

Голова методичної ради, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	10
6.3. Самостійна робота	11
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	12
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	13
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	13
11. НАОЧНО-ДИДАКТИЧНЕ І ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	15
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2025-2026 навчального року на вивчення дисципліни «Психологія кризи і травми» для денної та заочної форми навчання передбачено 90 академічних годин (3 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 42 годин (лекції – 14, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 48 годин, з яких на підготовку і захист індивідуального науково-дослідницького завдання виділено 10 год.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 053 «Психологія»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти		2-й	2-й
Загальна кількість академічних годин – 90		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4.		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		14 год.	4 год.
		28год.	6год.
		<i>Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)</i>	
		48 год.	80 год.
		Підсумковий контроль: залік (2 год.).	

Мета вивчення дисципліни: сприяти набуттю професійної компетентності здобувачів освіти на основі оволодіння методами психологічного супроводу особистості в кризових станах і розкрити індивідуальні та групові форми психологічної допомоги.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передбачено попереднє оволодіння знаннями з загальної психології, психології розвитку, психології особистості.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 «ПСИХОЛОГІЯ»

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як член суспільства, усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).</p> <p>СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПРН11. Складати та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).</p>

	<p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p>
--	---

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Психологія кризи і травми»

Змістовий модуль 1. Психологія життєвої кризи

- Тема 1.1 Загальне уявлення про життєві кризи
- Тема 1.2. Специфіка вікових криз
- Тема 1.3. Психологія горя і втрати
- Тема 1.4. Психологічний супровід термінально хворих
- Тема 1. 5. Психологія кризи гендерної ідентичності
- Тема 1.6. Психологічна допомога жертвам насильства
- Тема 1.7. Психологічна допомога постраждалим від деструктивних сект.
- Тема 1.8. Психологія залежних станів
- Тема 1.9. Феномен суїцидальної поведінки
- Тема 1.10. Криза професійної діяльності.

Змістовий модуль 2. Психологія травмуючих ситуацій.

- Тема 2.1. Поняття та види травмуючих ситуацій. Психологічні реакції людини на травмуючі події життя.
- Тема 2.2. Напрями, підходи і концепції надання психологічної допомоги людині, що зазнала впливу травмуючої ситуації.
- Тема 2.3. Екстренна психологічна допомога.
- Тема 2.4. Посттравматичний стресовий розлад.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб.	інд	СРС		л	п	лб.	інд	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Психологія життєвої кризи</i>												
Тема 1.1	7	1	2			4	7	1				6
Тема 1.2	7	1	2			4	9	1	2			6
Тема 1.3.	7	1	2			4	9	1	2			6
Тема 1.4.	7	1	2			4	9	1	2			6
Тема 1.5.	7	1	2			4	6					6
Тема 1.6.	7	1	2			4	6					6
Тема 1.7.	6	1	2			3	6					6
Тема 1.8.	6	1	2			3	6					6
Тема 1.9.	6	1	2			3	6					6
Тема 1.10.	6	1	2			3	6					6
Разом за змістовим модулем 1	66	10	20			36	70	4	6			60
<i>Змістовий модуль 2. Психологія травмуючих ситуацій.</i>												
Тема 2.1.	6	1	2			3	5					5
Тема 2.2.	6	1	2			3	5					5
Тема 2.3.	6	1	2			3	5					5
Тема 2.4.	6	1	2			3	5					5
Разом за змістовим модулем 2	24	4	8			12	20					20
Усього годин	90	14	28			48	90	4	6			80

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Психологія життєвої кризи.</i>	
Тема 1.1. Загальне уявлення про життєві кризи Кризова психологія як галузь професійної діяльності. Поняття про життєву кризу, її функції. Характеристика різновидів життєвих криз: альтернативні класифікації. Симптоматика та динаміка переживання особистістю кризи. Типи переживання особистістю кризи. Психологічна діагностика кризових станів. Види кризової допомоги.	1
Тема 1.2. Специфіка вікових криз Криза народження. Кризи дитячого та підліткового віку. Криза середнього віку. Криза „Я-інтеграції“ прихильного віку.	1
Тема 1.3. Психологія горя і втрати Нормальна і патологічна робота горя. Стадії роботи горя. Психологічні процеси при втраті. Основні етапи психотерапії горя. Особливості встановлення контакту. Діагностика стану. Робота з провинною, агресією, аутоагресією, травматичними спогадами.	1
Тема 1.4. Психологічний супровід термінально хворих Поняття „термінальності” в психології. Динаміка переживання термінальних станів. Специфіка життєвої кризи в період термінальних захворювань. Особливості психологічної допомоги ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД. Специфіка консультування на різних етапах захворювання.	1
Тема 1.5. Психологія кризи гендерної ідентичності Поняття гендерної ідентичності. Фемінність, маскуліність, андрогінність. Визначення понять: стать, гендер, квір, статево-рольова ідентичність. Теорії гомосексуалізму. Фактори, що зумовлюють гомосексуалізм: біологічні, соціальні, психологічні. Терапія гомосексуалізму: афірмативна та конверсивна, їх складові.	1
Тема 1.6. Психологічна допомога жертвам насильства Поняття віктимності. Віктимні синдроми, віктимні фобії, віктимні ілюзії. Психологічні наслідки віктимізації. Різновиди та психологічні наслідки насильства. Цикл насильства. Консультування дітей, що постраждали від насильства. Консультування жертв сексуального насильства. Консультування жертв сімейного насильства.	1
Тема 1.7. Психологічна допомога постраждалим від деструктивних сект. Сектантство як наслідок наявності віктимного комплексу особистості. Ознаки тоталітарної секти. Принципи впливу тоталітарних культів на людину. Характеристика особистості адептів сект. Технологія «Step by step». Біхевіоральна техніка – позитивне підкріплення (або «бомбардування любов'ю»). Технологія «Сенсорне бомбардування». Особливості психологічної допомоги жертвам деструктивних культів.	1
Тема 1.8. Психологія залежних станів Передумови розвитку та особливості формування хімічної залежності. Психокорекція та реабілітація осіб, що мають хімічну залежність. Критерії діагностики нехімічних залежностей. Гемблінг, технології залежності (комп'ютерні ігри та Інтернет). Механізм розвитку співзалежності.	1
Тема 1.9. Феномен суїцидальної поведінки Різноманіття теорій, що пояснюють формування даного виду девіації. Теорія мікросоціальної дезадаптації, як провідна інтегративна модель. Аналіз етапів суїцидальної поведінки. Можливості і завдання психологічної допомоги на кожному етапі. Фактори суїцидального ризику.	1
Тема 10. Криза професійної діяльності.	1

Поняття про кризи професійного розвитку, їх функції та динаміка. Синдром вигорання. Успіх як криза. Психологія безробіття.	
Разом за змістовий модуль 1	10
Змістовий модуль 2. Психологія травмуючих ситуацій.	
Тема 2.1. Поняття та види травмуючих ситуацій. Психологічні реакції людини на травмуючі події життя. Визначення поняття “травмуюча ситуація”. Психологія травми. Поняття про кризи та катастрофи у житті людини. Основні підходи до класифікації травмуючих ситуацій.	1
Тема 2.2. Напрями, підходи і концепції надання психологічної допомоги людині, що зазнала впливу травмуючої ситуації. Сценарний аналіз за Е. Берном. Теорія реципрокного гальмування Д. Вольпе. Процедура методу систематичної десенсибілізації. Принципи подання психологічної допомоги у травмуючих ситуаціях у парадигмі гуманістичної концепції. Техніки гештальттерапії у психологічній допомозі у психотравмуючих ситуаціях. Психологічна допомога у травмуючих ситуаціях у світлі екзистенційної парадигми. Застосування групових методів у психологічній допомозі клієнтам із психотравмою.	1
Тема 2.3. Екстренна психологічна допомога. Особливості організації та надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій. Принципи та методи екстреної консультативної допомоги. Психологічна допомога при гострому стресі.	1
Тема 2.4. Посттравматичний стресовий розлад. Стрес, травматичний стрес та посттравматичний стресовий розлад. Нозологічні одиниці МКХ-10, пов'язані із травматичним стресом. Епідеміологія ПТСР та його діагностичні критерії. Теоретичні моделі ПТСР. Особливості посттравматичного стресу у дітей. Особливості психічних процесів і станів при ПТСР. Індивідуальні особливості переживання ПТСР.	1
Разом за змістовий модуль 2	4
Всього	14

6.2. Практичні заняття

Тема практичного заняття	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Психологія життєвої кризи	
Тема 1.1. Загальне уявлення про життєві кризи.	2
Тема 1.2. Специфіка вікових криз.	2
Тема 1.3. Психологія горя і втрати.	2
Тема 1.4. Психологічний супровід термінально хворих.	2
Тема 1.5. Психологія кризи гендерної ідентичності.	2
Тема 1.6. Психологічна допомога жертвам насильства.	2
Тема 1.7. Психологічна допомога постраждалим від деструктивних сект.	2
Тема 1.8. Психологія залежних станів.	2
Тема 1.9. Феномен суїцидальної поведінки.	2
Тема 1.10. Криза професійної діяльності.	2
Разом за змістовий модуль 1	20
Змістовий модуль 2. Психологія травмуючих ситуацій	
Тема 2.1. Поняття та види травмуючих ситуацій. Психологічні реакції людини на травмуючі події життя.	2
Тема 2.2. Напрями, підходи і концепції надання психологічної допомоги людині, що зазнала впливу травмуючої ситуації..	2
Тема 2.3. Екстренна психологічна допомога.	2
Тема 2.4. Посттравматичний стресовий розлад.	2
Разом за змістовий модуль 2	8
Всього	28

6.3. Самостійна робота

Зміст	К-ть годин
Аналіз та узагальнення студентом прочитаного на лекціях навчального матеріалу, підготовка до семінарських занять	18
Опрацювання питань, представлених програмою для самостійного вивчення	10
<i>Творче завдання:</i> Опрацювання літератури та доповідь на тему за вибором здобувачів освіти, завдання для роботи в підгрупах.	10
<i>Практичні завдання:</i> виконання психодіагностичних методик з написанням короткого звіту і тематичних завдань.	10
Всього	48

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання ІНДЗ.

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Вплив кризового стану суспільства на самопочуття громадян.
2. Соціально-психологічна безпека як необхідна умова морально-психологічного здоров'я людини.
3. Формування життєвої стратегії особистості у період кризи.
4. Соціум як соціальний інститут людини. Стадії адаптації.
5. Соціальне походження криз.
6. Історичні форми кризових станів особистості.
7. Криза в семантичній моделі особистості
8. Самоорганізація семантичного простору особистості.
9. Трансформації особистісної картини світу.
10. Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник виникнення життєвої кризи особистості.
11. Механізми формування соціальної та кризової поведінки особистості.
12. Основні форми соціального контролю та його вплив на долю людини.
13. Допомога дітям і молоді у кризових ситуаціях.
14. Повсякденна психологічна травматизація особистості.
15. Стрес як складова життя особистості.
16. Вплив стресу на життя особистості та його наслідки.
17. Ставлення особистості до кризової ситуації.
18. Техніки життя та можливості індивідуального контролю у складних умовах.
19. Надання психологічної допомоги та самопомоги у кризових станах.
20. Індивідуальне опанування у кризовому стані.
21. Виникнення і перебіг життєвих криз особистості.
22. Сутність першої психологічної кризи дорослого життя.
23. Гендерні особливості переживання кризи середини життя. 4. Особливості і наслідки переживання кризи «сенсу життя».

24. Особливості протікання кризи «Я–інтеграції».
25. Структурно–динамічний підхід і дослідження психології ідентичності.
26. Структура і зміст ідентичності та ідентифікації.
27. Статуси ідентичності за Дж. Марсіа та її види за Е. Гофманом.
28. Чинники, що сприяють розвиткові кризи ідентичності.
29. Криза ідентичності як результат стагнації в розвитку особистості.
30. Роль кризи особистісної ідентичності в розвитку людини.
31. Конструктивні та деструктивні кризи ідентичності.
32. Вплив «кризи ідентичності» на особистісне і професійне самовизначення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

- *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

- *на семінарських* заняттях запроваджуються різні навчальні технології: семінар-розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; семінар вирішення ситуаційних вправ; семінар-розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування. Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle BNAU для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає *поточне, тематичне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання..

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) та виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово). Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проєкти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних

завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок:

k – коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал
Залік	30	30	40	-	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відеолекції в записі.
3. Роздаткові матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проєктор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Атаманчук Н.М. Кризова психологія : конспект лекцій / уклад. Н.М. Атаманчук. Полтава : ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2023. 142 с. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/23203>
2. Бурлакова І.А. Кризова психологія : Навч.-метод. посіб. Київ : Видавництво КРЦПК, 2022. 84 с.
URL: https://cpk.org.ua/wpcontent/uploads/2023/03/krizova_psihologiya_burlakova.i.a..pdf

3. Бази́ка Є.Л. Кризова психоло́гія : конспект лекцій. Одеса : ОНУ, 2024. 65 с.
URL:https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/fpsr/navchalni_materialy/metodychne_zabezpechenya/053_bakalavr/_KL_Kryzova_psykholohiia.pdf
4. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання. Львів : В-во Старого Лева. 2021. 424 с.
5. Гридковець, Л., Вебер, Н., Журавльова, О. Основи реабілітаційної психології. Навчальний посібник: у 3 томах. Київ: Сварог. 2023. 240 с.
6. Левін П. Зцілення від травми. Київ: В-во Ростислава Бурлаки. 2022. 182 с.
7. Психологічна допомога в Україні: проблеми підготовки та професійної діяльності фахівців. Матеріали науковопрактичної конференції, 1 листопада 2024 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 176 с. URL: <https://psy.knlu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Матеріаліконференції-2024.pdf>
8. Психологічна робота з військовими учасниками бойових дій. Київ : ЦУЛ. 2023. 283 с.
9. Психологія екстремальних та кризових ситуацій : навч.-метод. посіб. / Романовський О.Г. та ін. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2022. 356 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56903>
10. І. О. Черезова. Психологія життєвих криз особистості (курс лекцій) : навч. посіб. Бердянськ : БДПУ, 2021. 110 с. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/server/api/core/bitstreams/5b8a3256-661d499f-bb3d-7390668a421c/content>

Додаткова:

1. Зливков В., Ліпінська С., Лукомська С. Сучасні тренінгові технології: інтегративний підхід. Київ.-Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 210 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/721627/1/Зливков_2020_ок.pdf
2. Зливков В., Лукомська С. Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги. Київ.- Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2022. 95 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734178/1/War_Kids_2022.pdf
3. Кузьо О. Основи психологічної практики : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4400/3/ОснПсихПракт_КУЗЬО_26-04-22.pdf
4. Магдисюк, Л., Мельник, А. Психологія роботи з групами ризику: методичні рекомендації. Луцьк: Вежа-Друк. 2020. 20 с.
5. Перша психологічна допомога в гострих стресових ситуаціях: навч.-практич.

посіб. / за заг. ред. О.А. Моргунов ; [О. І. Федоренко та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 84 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7e08ad95-1248-47df-a595-01cc24c7afaf/content>

6. Нянько Л.Ю. Нянько В. В. Психологічна підтримка в умовах війни. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна), №1 (2024) URL: <https://doi.org/10.32782/2311-8458/2024-1-6>
7. Про методичні рекомендації "Перша психологічна допомога. Алгоритм дій" : Лист МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1387729-22#Text>
8. Психологія екстремальності та психопрофілактика психічної травми й суїцидальних намірів : навч.-метод. посіб. / Л.І. Магдисюк та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 236. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/18831>
9. Технології психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (з досвіду роботи) / за наук. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2021. 118 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729191/1/tehnologii3.pdf>
10. Федоренко, Р., Мушкевич, М., Магдисюк, Л., Дучимінська Т. Психологія молоді сім'ї: монографія. Вид. 2-ге, доповн. та змін. Луцьк: ВежаДрук. 2020. 392 с.
11. Хомчук О.П. Психологічні особливості життєстійкості підлітків. *Науковий журнал «Габітус». Вікова та педагогічна психологія.* 2022. Випуск 36. С. 98 -102. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.36.15>
12. Хомчук О.П. Подолання стресу в умовах нестабільності в юнацькому віці. Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції. Біла Церква, 23-24 березня 2023 р. Біла Церква: БНАУ. 2023. С. 81 – 83.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. prlu.kiev.ua - Національна парламентська бібліотека України
2. nbuv.gov.ua - Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
3. ukrlibworld.kiev.ua/med - Державна науково-медична бібліотека України
4. gntb.n-t.org - Державна науково-технічна бібліотека України
5. lucl.lucl.kiev.ua - Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ)
6. ukrbook.net - Книжкова палата України
7. lib.com.ua - Українська електронна бібліотека